

ЗАТВЕРДЖЕНО

Міністр
освіти і науки України

«___» _____ 20_ р.

ПОГОДЖЕНО

Голова Національного агентства із забезпечення
якості вищої освіти

«___» _____ 20_ р.

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Другий (магістерський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Магістр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 051 Економіка
(код та найменування спеціальності)

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Київ
2017**

I Преамбула

Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка». Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України № _____ від _____ 2017 року.

Схвалено Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Федерацією роботодавців України.

Розробники Стандарту:

Назарова Галина Валентинівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця;

Черняк Олександр Іванович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Антонюк Лариса Леонідівна, доктор економічних наук, професор, заступник завідувача кафедри міжнародної економіки Державного вищого навчального закладу «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»;

Бажал Юрій Миколайович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної теорії Національного університету «Києво-Могилянська академія»;

Вахитов Володимир Володимирович, доктор філософії, професор Київської школи економіки;

Жданова Людмила Леонідівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри загальної економічної теорії Одеського національного економічного університету;

Козюк Віктор Валерійович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної теорії Тернопільського національного економічного університету;

Мельник Леонід Григорович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та бізнес-адміністрування Сумського державного університету;

Перерва Петро Григорович, доктор економічних наук, професор, декан економічного факультету Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;

Роскладка Андрій Анатолійович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики Київського національного торговельно-економічного університету;

Шаульська Лариса Володимирівна, доктор економічних наук, професор, декан економічного факультету Донецького національного університету.

Даний Стандарт погоджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, рішення від _____ 2017 року, протокол № _____

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень

Освітня кваліфікація	Магістр економіки
Професійна кваліфікація	Не надається
Кваліфікація в дипломі	Магістр економіки
Опис предметної області	<p>Об'єкт вивчення та/або діяльності сучасні економічні процеси та явища, наукові методи нормативного, кількісного та інституційного аналізу, інструментарій формування міжнародної, національної, регіональної, секторальної економічної політики та економіки підприємства.</p> <p>Цілі навчання: підготовка висококваліфікованих професіоналів з економіки, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і прикладними навичками, здатних вирішувати дослідницькі й управлінські завдання та проблеми функціонування економічних систем різного рівня.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області:</p> <ul style="list-style-type: none"> - загальні закони та тенденції економічного розвитку, мотивація та поведінка суб'єктів ринку; - теорії мікро-, макро- і міжнародної економіки; - сучасні кількісні методи аналізу економічних процесів; - інституціональний і міждисциплінарний аналіз; - закономірності сучасних соціально-економічних процесів; - теорії економічного управління для різних виробничих систем і секторів економіки. <p>Методи, методики та технології:</p> <ul style="list-style-type: none"> - загальнонаукові та специфічні методи пізнання і дослідження; - математичні, статистичні, якісні методи економічного аналізу; - соціологічні, експертного оцінювання, анкетування; - економіко-математичне моделювання, прогнозування; - інформаційно-комунікаційні технології, спеціальне програмне забезпечення; - методи дослідницької діяльності та презентації результатів. <p>Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються в економічній діяльності.</p>
Академічні права випускників	Можливість продовжувати освіту на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої програми у ЄКТС	Обсяг освітньої програми магістра: Освітньо-професійна програма не менше ніж 90 кредитів ЄКТС, Освітньо-наукова програма не менше ніж 120 кредитів ЄКТС. Мінімум 35% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти.
--	--

IV Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі і проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в умовах невизначеності.
Загальні компетентності	ЗК1.Здатність критично мислити та генерувати нові ідеї. ЗК2.Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами. ЗК3.Здатність проявляти лідерські навички, мотивувати людей, працювати у команді. ЗК4.Здатність вести професійну комунікацію. ЗК5.Здатність до інноваційної діяльності. ЗК6.Здатність розробляти проекти та управляти ними. ЗК7.Здатність свідомо та соціально-відповідально діяти на основі етичних міркувань і принципів академічної доброчесності. ЗК8.Здатність проводити дослідження та презентувати результати;
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК1.Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для управління економічною діяльністю. СК2.Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою. СК3.Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних завдань. СК4.Здатність використовувати сучасні інформаційні технології та економіко-математичні методи і моделі для дослідження економічних та соціальних процесів. СК5.Здатність розуміти ключові тренди соціально-економічного та демографічного розвитку. СК6.Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси. СК7.Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання. СК8.Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. СК9.Здатність застосовувати науковий підхід до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній діяльності. СК10.Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

	<p>Додатково для освітньо-професійних програм: СК11*. Вміння планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.</p> <p>Додатково для освітньо-наукових програм: СК11**. Вміння планувати, проводити та презентувати наукові дослідження, готувати результати наукових робіт до оприлюднення. СК12**. Вміння застосовувати основи педагогіки і психології у навчально-виховному процесі у вищих навчальних закладах освіти. СК13**. Володіння навичками самостійного опанування новими знаннями, використовуючи сучасні освітні та дослідницькі технології у сфері економіки. СК14**. Здатність визначати та критично оцінювати ключові тренди соціально-економічного розвитку та застосовувати їх для формування нових моделей економічних систем та процесів.</p>
--	--

З метою забезпечення кореляції визначених компетентностей, зазначених у Стандарті, з класифікацією компетентностей НРК використовується матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей та дескрипторів НРК, яка є інформаційним додатком до Стандарту (**Таблиця 1 Пояснювальної записки**).

V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові.
2. Демонструвати навички самостійно приймати рішення, лідерські навички та уміння працювати в команді.
3. Демонструвати навички спілкування в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.
4. Проводити дослідження, генерувати нові ідеї, здійснювати інноваційну діяльність.
5. Обґрунтовувати та управляти проектами або комплексними діями.
6. Демонструвати високу соціальну відповідальність і дотримання принципів академічної доброчесності.
7. Оцінювати результати власної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток.
8. Вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління економічною діяльністю.
9. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.
10. Обґрунтовувати рішення в умовах невизначеності, що потребують застосування нових підходів та економіко-математичного моделювання та прогнозування.
11. Застосовувати сучасні інформаційні технології у соціально-економічних дослідженнях;
12. Формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язку, беручи до уваги наявні ресурси.
13. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.
14. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.
15. Застосовувати наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній діяльності.
16. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

Додатково для освітньо-професійних програм *:

17. Організувати розробку та проведення проектів у сфері економіки із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

Додатково для освітньо-наукових програм **::

17. Планувати і проводити наукові дослідження, демонструвати результати наукових робіт та готувати їх до оприлюднення.

18. Застосовувати основи педагогіки і психології у навчально-виховному процесі у вищих навчальних закладах освіти.

19. Демонструвати навички самостійного опанування новими знаннями, використовуючи сучасні освітні та дослідницькі технології у сфері економіки.

20. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку та застосовувати їх для формування нових моделей економічних систем та процесів.

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у одній із таких форм: - публічного захисту кваліфікаційної роботи; - публічного захисту кваліфікаційної роботи та комплексного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю (визначається вищим навчальним закладом).
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	Атестація здійснюється атестаційною комісією, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань. Атестація здійснюється відкрито і гласно. Кваліфікаційна робота має бути перевірена на плагіат.

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

<p>У ВНЗ повинна функціонувати система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:</p> <ol style="list-style-type: none">1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням ВНЗ оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

ІХ Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. ESG – http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf
2. ISCED (МСКО) 2011 – <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
3. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 – <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.
4. Закон «Про вищу освіту» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
5. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010.– К.: Видавництво «Соцінформ», 2010.
6. Національна рамка кваліфікацій – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
7. Перелік галузей знань і спеціальностей – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
8. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
9. Національний глосарій 2014 – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.
10. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти – <file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf>.
11. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
12. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf.
13. 2015 р. Європейська кредитна трансферно-накопичувана система - Довідник користувача (переклад українською мовою) <http://erasmusplus.org.ua/erasmus/ka3-pidtrymka-reform/natsionalna-komanda-ekspertiv-here/materiali-here.html>
14. The UK QualityCodeforHigherEducation, SubjectBenchmarkStatements. – <http://www.qaa.ac.uk/assuring-standards-and-quality/the-quality-code/subject-benchmark-statements>

Пояснювальна записка

Таблиця 1.

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК (за 7-м рівнем, магістерським)

Класифікація компетентностей за НРК	Знання		Уміння		Комунікація		Автономія та відповідальність	
	Зн1	Зн2	Ум1	Ум2	К1	К2	АВ1	АВ2
	Зн1 Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень		Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів		К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності К2 Здатність ефективно формулювати комунікаційну стратегію		АВ1 Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах АВ2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб АВ3 Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності	
Загальні компетентності								
ЗК1	Зн2				К2			
ЗК2	Зн1		Ум1					
ЗК3					К1		АВ3	
ЗК4					К2			
ЗК5	Зн2		Ум1					
ЗК6					К1		АВ1	
ЗК7							АВ2	
ЗК8			Ум1		К1			
Спеціальні (фахові) компетентності								
СК1	Зн2		Ум1					
СК2					К2			
СК3			Ум1					
СК4	Зн2				К2			
СК5	Зн1		Ум1					
СК6			Ум1					
СК7					К1		АВ1	
СК8							АВ1	
СК9	Зн1							
СК10			Ум1				АВ1	
Додатково для освітньо-професійних програм:								
СК11*							АВ1	
Додатково для освітньо-наукових програм:								
СК11**	Зн1				К1			
СК12**					К1		АВ2	
СК13**			Ум1				АВ3	
СК14**			Ум1					

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності																							
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності								Спеціальні (фахові) компетентності														
		1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11*	11**	12**	13**	14**
1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові.	+		+				+					+	+		+		+						+	
2. Демонструвати навички самостійно приймати рішення, лідерські навички та вміння працювати в команді.	+	+		+	+			+			+			+		+						+	+	
3. Демонструвати навички спілкування в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.	+				+	+				+			+		+							+		
4. Проводити дослідження, генерувати нові ідеї, здійснювати інноваційну діяльність.	+	+				+		+	+		+			+		+		+		+			+	
5. Обґрунтовувати та управляти проектами або комплексними діями.	+		+				+	+						+	+			+	+					
6. Демонструвати високу соціальну відповідальність і дотримання принципів академічної доброчесності.	+						+						+		+							+		
7. Оцінювати результати власної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток.	+	+					+							+		+							+	
8. Вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління економічною діяльністю.	+					+		+	+		+	+			+		+		+				+	

9. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.	+		+							+	+								+
10. Обґрунтовувати рішення в умовах невизначеності, що потребують застосування нових підходів та економіко-математичного моделювання та прогнозування.	+		+	+						+									
11. Застосовувати сучасні інформаційні технології у соціально-економічних дослідженнях.	+			+							+	+						+	
12. Формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язку, беручи до уваги наявні ресурси.	+		+	+			+	+				+	+	+				+	+
13. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.	+			+		+					+	+	+						
14. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень;	+						+				+		+	+					
15. Застосовувати наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній діяльності.	+						+	+	+			+			+				
16. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.	+			+			+				+	+		+					+
17*. Організувати розробку та проведення проектів у сфері економіки із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.	+			+		+				+		+		+					
17**. Планувати і проводити наукові дослідження, демонструвати результати наукових робіт та готувати їх до оприлюднення.	+					+	+					+			+				
18**. Застосовувати	+			+			+											+	

